

SUOMEN KANSANTALOUS GLOBALISAATIOSSA: UHKAT JA MAHDOLLISUUDET

Esitelmä professori Matti Palon 70
vuotuisjuhlaseminaarissa
Yli-Kannuksen kyläkeskuksessa 6.4.2008

Professori Reino Hjerppe

Aihe sopii hyvin päivän teemaan

- Matti Palon teos "World Forests and Society" kuvaa metsien tilaa globaalisesti
- Teos kuvaa Matin kiinnostusta ja halua tuottaa tietoa globaaleista teemoista
- Metsillähän on suuri merkitys maapallollemme

Taloussanomien 3.4.2008 päivätyn uutiskirjeen otsikkona oli “Työtä katoaa halpamaihin”

- “Suomalaiset yritykset lisäävät lähivuosina merkittävästi hankintojaan halpamaista” (Talent Partnersin tuore selvitys).
- Kuvastaa hyvin tämän päivän tunnelmia mediassa

MIKÄ ON GLOBALISAATION YDIN?

- **MONIKANSALLISTEN YHTIÖIDEN SUURI ROOLI**
- **KANSAINVÄLISTEN FINANSSISIJOTUSTEN JA SUORIEN PÄÄMASIJOITUSTEN NOPEUS JA VOIMAKAS KASVU**
- **MARKKINOIDEN LIBERALISOINTI** – TULLIEN JA MUIDEN KAUPAN ESTEIDEN VÄHENEMINEN
- **TIEDONVÄLITYKSEN NOPEUTUMINEN** – SUURYRITYSTEN TOIMINNAN KOORDINAATIO ON MAHDOLLISTA GLOBAALISESTI
- **KULJETUSMARKKINOIDEN KEHITTYMINEN JA KASVU** – GLOBAALIT LOGISTIIKKARATKAISUT
- **VÄKIRIKKAIDEN KEHITYSMAIDEN (KIINA, INTIA, BRASILIA) NOPEA KASVU**

UHKANA ON NÄHTY MM.

- KANSALLISEN **TALOUSPOLITIIKAN** MAHDOLLISUUKSIEN HEIKKENEMINEN
- **TYÖPAIKKOJEN** KATO HALPAMAIHIN
- YKSITYISEN **KULUTTAJAN** VAIKUTUSMAHDOLLISUUKSIEN HEIKKENEMINEN
- **TULONJAON** EPÄTASAISTUMINEN JA ERIARVOISUUDEN KASVU
- VASTUU **GLOBALLEISTA JULKISHYÖDYKKEISTÄ** PUUTTUU – ILMASTO ESIMERKKINÄ

VASTAVÄITTEITÄ

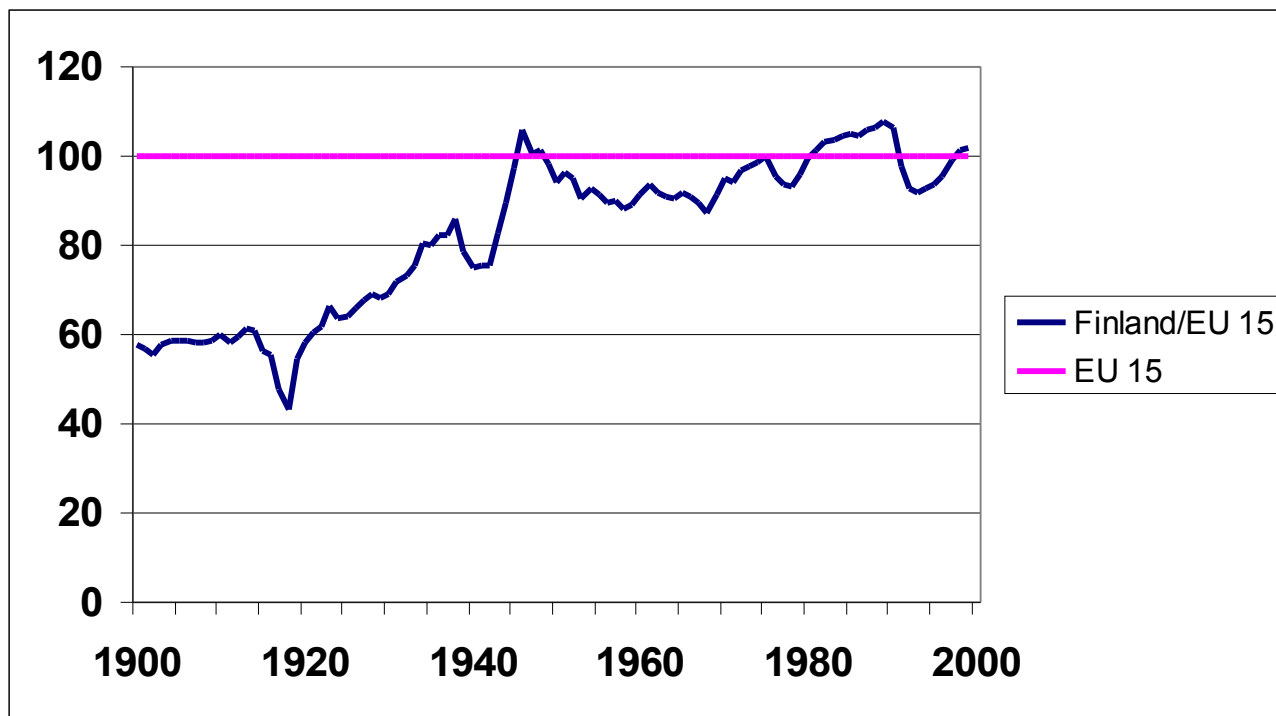
- NYKYINEN GLOBALISAATIO EI OLE UUTTA
- ENSIMMÄINEN GLOBALISAATION KAUSI ALKOI JO 1800-LUVUN LOPPUVUOSIKYMMENINÄ
- TUOLLOIN MYÖS TYÖVOIMA LIIKKUI VAPAAMMIN KUIN NYT
- PÄÄOMALIIKKEIDEN LAAJUUTTA LIIOITELLAAN
- SUORAT SIJOITUKSET KESKITTYVÄT VOIMAKKAASTI MUUTAMIIN YRITYKSIIN,
- SUURI OSA TUOTANNOSTA ON AINA PAIKALLISTA
- VALTIO ON EDELLEEN KESKEISIN LAINSÄÄDÄNNÖN, TEKNOLOGISEN JA TALOUDELLISEN MUUTOKSEN TAUSTAVOIMA
- SUURILLA TALOUKSILLA (G-7) ON EDELLEEN TALOUDELLISTA VOIMAA VAIKUTTAEN TALOUDELLISEEN KEHITYKSEEN, JOS TOIMENPITEET KOORDINOIDAAN

SUOMI ON MENESTYNYT GLOBALISAATIOSSA

- Työläisen vuosipalkka oli vuonna 1900 nykyrahassa mitattuna noin 1 600 euroa
- Suomen elintaso on sadassa vuodessa kasvanut noin 17-kertaiseksi (BKT/capita)
- Keskimääräinen bruttopalkka saavutti noin 26 000 euron tason v. 2000
- Vienti on kasvanut 5%:sta 45 %:iin suhteessa BKT:hen

Suomen bruttokansantuote henkeä kohden suhteessa EU 15:een 1900-2000, prosenttia.

Miten Suomi on mukautunut globalisaatioon?

- Ulkomaankaupan asteittainen liberalisointi II maailmansodan jälkeen
- Pääomaliikkeiden vapauttaminen 1980-luvulla
- Siirtyminen sääntelystä yhä avoimempaan kilpailutalouteen
- EU-jäsenyys 1990-luvulla ja rahaliitto
- Pankki- ja yritysjohtokeskeisestä järjestelmästä kohti omistajavetoista ohjausta
- Merkittävä osa yritysvarallisuudesta siirtynyt ulkomaalaiseen omistukseen
- Toisaalta suomalaiset yritykset ovat investoineet voimakkaasti ulkomaille
- Investointikeskeisestä taloudesta siirrytty osaamisen ja T&K panostuksen korostamiseen

Globalisaatio edistää tuottavuutta ja kasvua

- Suomen kansantalouden tärkeät avainalat metsä-, metalli- ja elektroniikkateollisuus hyötyvät globaalista vapaakaupasta
- Globaali vapaakauppa edistää teknologioiden ja innovaatioiden leviämistä – seurauksena tuottavuuden nousu
- Kuluttajat hyötyvät halvoista tuontitavaroista
- Suomalaisten yritysten omistajat ovat hyötäneet kansainvälisestä pääomasta osakekurssien nousun kautta

Suomalaiset yritykset menestyvät maailmalla

- Mm. Nokia, Metso, Vaisala, Outotec, Kone, Okmetic
- Monet yrityksistä toimivat **kapeilla korkean osaamisen alueilla globaalisesti**

Menestymiseen ei riitä yksistään halpa työvoima

- “Halvat hankinnat tulevat kuitenkin usein yllättävän kalliiksi”, kertoo alussa siteerattu Talent Partnersin selvitys
- Toisin sanoen: **menestyminen ei ole kiinni vain halvasta työstä**
- Globaalinen kilpailukyky perustuu **korkeaan kokonaistuottavuuteen ja uusiutumiskykyyn**

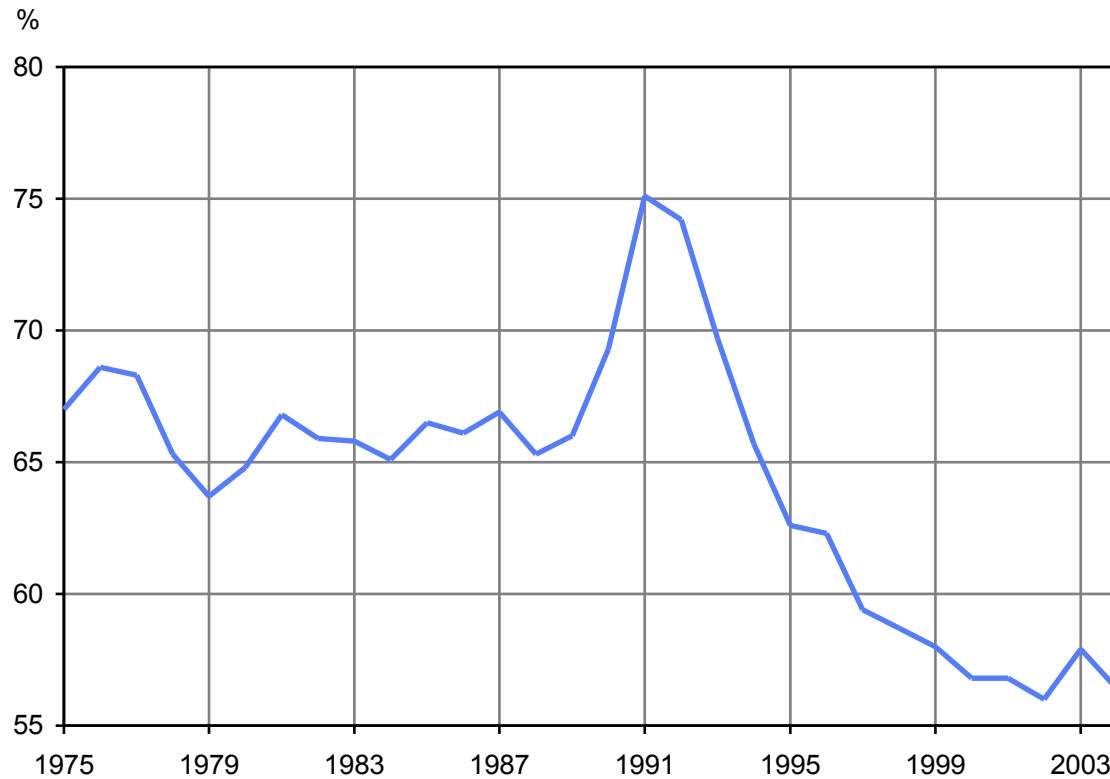
Globalisaatiossa ei kuitenkaan ole vain voittajia

- Rakennemuutos hävittää työpaikkoja
- Tulot jakaantuvat entistä epätasaisemmin
- Globalisaatio uhkaa kansainvälisiä julkishyödykkeitä: ilmaston lämpeneminen
- Turvallisuusriskit

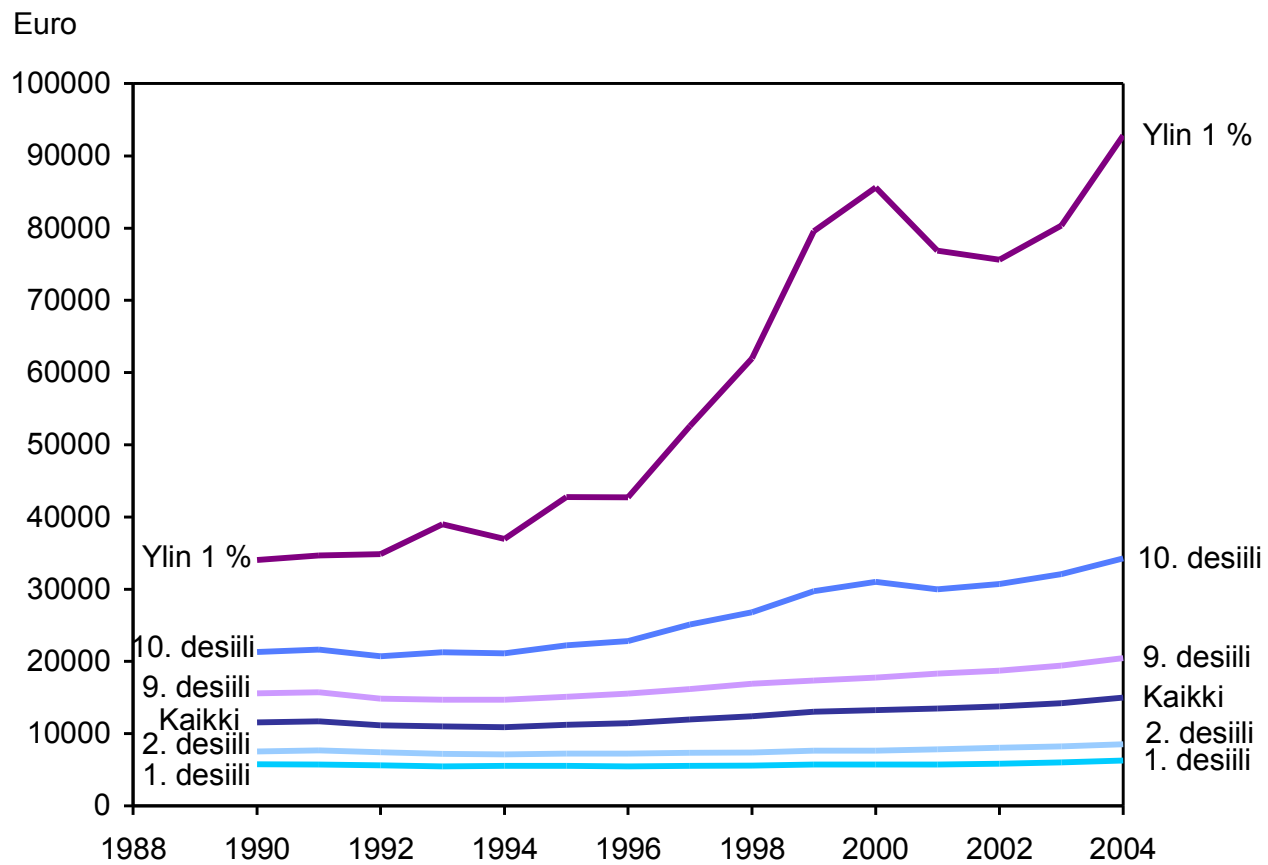
Tulonjako: funktionaalinen tulonjako.

www.vatt.fi

Työtulojen osuus BKT:sta

Tulonjako: desilitarkastelu

UHKIEN TORJUNTA

- Saavatko häviäjät riittävän kompensaaation?
- Kyetäänkö sopeutumaan muutokseen eli luomaan katoavien työpaikkojen tilalle uusia?
- On huolehdittava myös kelkasta pudonneista

Suomen menestymisen keskeinen epistola

- Kyetään tuottamaan kaupaksi meneviä tuotteita maailmanmarkkinoille
- Tuotteista saadaan hyvä hinta (sisältävät laatua ja osaamista)
- Edellyttää vahvaa teollista ja muuta osaamista Suomessa
- Talouden rakenteen on muututtava markkinajohtoisesti
- Innovatiivisuus on avainsana

Menestymisen keinot?

- Tuottavuuden kasvu keskeisellä sijalla
- T&K panostukset muutettava innovaatioiksi markkinoille
- Dynaaminen yritysmaailma – luova ja yritysystävällinen ilmapiiri
- Koulutus- ja osaamistason nostaminen
- Työvoimapulan torjuminen
- Moderni infrastruktuuri
- Ilmastopolitiikalla ei pidä tuhota kilpailukykyä
- Terveet instituutiot – luotettava, korruptoitumaton ja oikeudenmukainen julkinen sektori
- Progressiivinen asenneilmasto, kyky vastata uusiin haasteisiin - Suomi on kyennyt ennenkin voimakkaaseen rakennemuutokseen tarvittaessa